

สารบัญ

บทที่ ๑	วิวัฒนาการแนวความคิดว่าด้วยความรับผิดชอบของเจ้าหน้าที่ของรัฐ ในต่างประเทศและในประเทศไทยก่อนที่จะมีการตรากฎหมาย ว่าด้วยความรับผิดชอบของเจ้าหน้าที่..... ๑๕ ๑. แนวความคิดเกี่ยวกับความรับผิดชอบของเจ้าหน้าที่ของรัฐ ในต่างประเทศ..... ๑๕ ๑.๑ สหราชอาณาจักร..... ๑๖ ๑.๒ สหรัฐอเมริกา..... ๑๖ ๑.๓ เยอรมัน..... ๑๙ ๑.๔ สวิตเซอร์แลนด์..... ๑๙ ๑.๕ ฝรั่งเศส..... ๒๐ ๒. แนวความคิดเกี่ยวกับความรับผิดชอบของเจ้าหน้าที่ของรัฐ ในประเทศไทยก่อนมีการตรากฎหมายว่าด้วยความรับผิด ทางละเมิดของเจ้าหน้าที่..... ๒๓ ๒.๑ ในสมัยสมบูรณาญาสิทธิราชย์..... ๒๓ ๒.๒ ในสมัยที่มีประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์แล้ว..... ๒๔ ๒.๒.๑ โครงสร้างความรับผิดชอบตามประมวลกฎหมายแพ่ง และพาณิชย์..... ๒๔ ๒.๒.๒ ความสัมพันธ์ระหว่างผู้กระทำละเมิดกับผู้เสียหาย..... ๒๕ ๒.๒.๓ การคุ้มครองเจ้าหน้าที่จากความรับผิดทางละเมิด..... ๒๖ ๒.๓ การใช้หลักกฎหมายตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ก่อให้เกิดความไม่เป็นธรรมแก่เจ้าหน้าที่ของรัฐซึ่งมีผลกระทบ ต่อการปฏิบัติหน้าที่..... ๒๗
---------	---

๒.๓.๑	สภาพปัญหา	๒๗
๒.๓.๒	กรณีตัวอย่าง	๒๘
๒.๔	ความเป็นมาของการตรากฎหมายว่าด้วยความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่	๓๓
๒.๔.๑	การดำเนินการในสมัยรัฐบาลที่มีนายอานันท์ ปันยารชุน เป็นนายกรัฐมนตรี	๓๓
๒.๔.๒	การดำเนินการในสมัยรัฐบาลที่มีนายชวน หลีกภัย เป็นนายกรัฐมนตรี	๓๔
๒.๔.๓	การดำเนินการในสมัยรัฐบาลที่มีนายบรรหาร ศิลปอาชา เป็นนายกรัฐมนตรี	๓๗

บทที่ ๒	สาระสำคัญของพระราชบัญญัติความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙.....	๓๙
๑.	ข้อสังเกตเบื้องต้นเกี่ยวกับพระราชบัญญัตินี้	๓๙
๒.	ขอบเขตการบังคับใช้ของพระราชบัญญัตินี้	๔๐
๒.๑	พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับกับ “เจ้าหน้าที่”	๔๐
๒.๒	พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับกับ “หน่วยงานของรัฐ”	๔๘
๓.	สาระสำคัญของพระราชบัญญัตินี้ในส่วนที่เป็นสารบัญญัติ	๕๗
๓.๑	ความรับผิดของรัฐในผลแห่งละเมิดที่เกิดแก่เอกชน	๕๗
๓.๒	การไล่เบี่ยเอาแก่เจ้าหน้าที่ให้ชดใช้ค่าสินไหมทดแทน	๖๐
๓.๒.๑	กรณีที่รัฐอาจไล่เบี่ยเอาแก่เจ้าหน้าที่ได้	๖๐
๓.๒.๒	หลักเกณฑ์การไล่เบี่ย	๖๒
๓.๓	กรณีที่เจ้าหน้าที่เป็นผู้กระทำละเมิดต่อหน่วยงานของรัฐ	๖๖
๔.	สาระสำคัญของพระราชบัญญัตินี้ในส่วนที่เป็นวิธีสบัญญัติ	๖๗
๔.๑	การร้องขอให้หน่วยงานของรัฐต้องรับผิดใช้ค่าสินไหมทดแทน	๖๘
๔.๒	การเรียกให้เจ้าหน้าที่ผู้กระทำละเมิดชำระเงินให้แก่หน่วยงานของรัฐ	๗๑
๔.๒.๑	หน่วยงานของรัฐมีอำนาจออกคำสั่งเรียกให้เจ้าหน้าที่ชำระเงิน	๗๑

๔.๒.๒	การให้เจ้าหน้าที่ผ่อนชำระเงินได้	๗๘
๔.๓	หลักเกณฑ์ในการฟ้องคดีต่อศาล	๗๘
๔.๓.๑	กรณีที่หน่วยงานของรัฐต้องรับผิดชอบ	๗๙
๔.๓.๒	กรณีที่หน่วยงานของรัฐไม่ต้องรับผิดชอบ	๗๙
๔.๓.๓	กรณีที่มีความเห็นไม่ตรงกันว่าเจ้าหน้าที่หรือหน่วยงานของรัฐต้องรับผิดชอบหรือต้องรับผิดชอบร่วมกัน	๘๐
๔.๔	อายุความในการใช้สิทธิเรียกร้องค่าสินไหมทดแทนและการฟ้องคดี	๘๑
๔.๔.๑	อายุความตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์	๘๑
๔.๔.๒	การขยายอายุความกรณีศาลพิพากษายกฟ้องเพราะผู้ถูกฟ้องมิใช่ผู้ต้องรับผิดชอบ	๘๒
๔.๔.๓	อายุความในการเรียกร้องให้อีกฝ่ายหนึ่งชดเชยค่าสินไหมทดแทน	๘๒
๔.๔.๔	อายุความในการเรียกร้องค่าสินไหมทดแทนจากเจ้าหน้าที่	๘๔
๔.๕	ศาลที่มีเขตอำนาจพิจารณาคดีเกี่ยวกับความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่	๙๕
๔.๕.๑	คดีละเมิดที่อยู่ในเขตอำนาจของศาลปกครอง	๙๕
๔.๕.๒	คดีละเมิดที่อยู่ในเขตอำนาจของศาลยุติธรรม	๙๘
บทที่ ๓	หลักเกณฑ์การปฏิบัติเกี่ยวกับความรับผิดของเจ้าหน้าที่.....	๙๙
๑.	การเตรียมการรองรับกฎหมายว่าด้วยความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่	๙๙
๒.	สรุปสาระสำคัญของระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยหลักเกณฑ์การปฏิบัติเกี่ยวกับความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่	๑๐๐
๓.	ข้อหาหรือแนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับกฎหมายว่าด้วยความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ในกรณีอื่น	๑๗๒
๓.๑	ข้อหาหรือเกี่ยวกับกรณีที่เกิดขึ้นก่อนวันที่กฎหมายว่าด้วยความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่จะมีผลใช้บังคับ	๑๗๒

๓.๒	ข้อหาหรือเกี่ยวกับระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วย หลักเกณฑ์การปฏิบัติเกี่ยวกับความรับผิดชอบทางละเมิด ของเจ้าหน้าที่	๑๘๑
-----	---	-----

ภาคผนวก.....๑๘๗

๑.	พระราชบัญญัติความรับผิดชอบทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙	๑๘๘
๒.	พระราชกฤษฎีกากำหนดหน่วยงานของรัฐตามพระราชบัญญัติ ความรับผิดชอบทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙ พ.ศ. ๒๕๔๐	๑๙๓
๓.	ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยหลักเกณฑ์การปฏิบัติ เกี่ยวกับความรับผิดชอบทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙	๑๙๗
๔.	ประกาศกระทรวงการคลัง เรื่อง ความรับผิดชอบทางละเมิด ของเจ้าหน้าที่ที่ไม่ต้องรายงานให้กระทรวงการคลังตรวจสอบ ลงวันที่ ๑๕ ตุลาคม ๒๕๔๔	๒๐๗
๕.	ประกาศกระทรวงการคลัง เรื่อง หลักเกณฑ์การปฏิบัติเกี่ยวกับ การผ่อนชำระหนี้ของเจ้าหน้าที่ ลงวันที่ ๑๙ กันยายน ๒๕๔๕	๒๐๙
๖.	ประกาศกระทรวงการคลัง เรื่อง หลักเกณฑ์การชดเชยค่าสินไหม ทดแทนกรณีเจ้าหน้าที่ของรัฐกระทำละเมิดต่อบุคคลภายนอก ลงวันที่ ๒๗ กันยายน ๒๕๔๕	๒๑๙
๗.	หนังสือกระทรวงการคลัง ที่ กค ๐๕๒๖.๖/ว ๓๔๐๘๖ ลงวันที่ ๒๒ กันยายน ๒๕๔๐ เรื่อง แนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับ ความรับผิดชอบทางละเมิดของเจ้าหน้าที่	๒๒๒
๘.	หนังสือกระทรวงการคลัง ที่ กค ๐๕๓๐.๘/ว ๗๕ ลงวันที่ ๒๒ มิถุนายน ๒๕๔๔ เรื่อง แนวทางปฏิบัติ กรณีเจ้าหน้าที่ผู้กระทำละเมิดตาย	๒๓๓
๙.	หนังสือกระทรวงการคลัง ที่ กค ๐๕๓๐.๗/ว ๙๒ ลงวันที่ ๑๐ สิงหาคม ๒๕๔๔ เรื่อง แนวทางปฏิบัติ เกี่ยวกับความรับผิดชอบทางละเมิดของเจ้าหน้าที่	๒๓๕
๑๐.	หนังสือกรมบัญชีกลาง ที่ กค ๐๔๐๖.๔/ว ๒๔๕ ลงวันที่ ๒๑ สิงหาคม ๒๕๔๖ เรื่อง แนวทางปฏิบัติ เกี่ยวกับการส่งสำนวนสอบข้อเท็จจริงความรับผิดชอบทางละเมิด	๒๓๘